

Over het algemeen zal het niet nodig zijn om de akten één voor één door te nemen. De notarissen hielden namelijk per jaar chronologische toegangen bij op de akten, de zogenaamde repertoria. In de archiefinventarissen staan deze repertoria bij de akten van de corresponderende periode. Het aktenummer in het repertorium komt overeen met het aktenummer in de serie akten van dat jaar. Van sommige notarissen zijn de repertoria niet bewaard gebleven. In dat geval zijn er soms indexen gemaakt door vrijwilligers. Vraag hiernaar bij de dienstdoende studiezaalmedewerker.

Streekarchief Midden-Holland

Notariële Archieven

Notaris onbekend

Als de naam van de notaris onbekend is, is het in bepaalde gevallen toch mogelijk deze te achterhalen:

- Via het *Centraal Testamentenregister (CTR)*. In deze database van het Nationaal Archief wordt bijgehouden wie een testament heeft laten (op)maken, en wanneer en bij welke notaris dat gebeurd is voor de periode 1890-1973 door personen die overleden zijn vóór 1974: <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/testamenten>. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie registreert de testamenten vanaf 1974 en de testamenten van vóór 1974 van personen die op 1 januari 1974 nog in leven waren <https://www.notaris.nl/bij-overlijden/centraal-testamentenregister>.
- Via het *Kadaster*. Met de invoering van het burgerlijk wetboek in 1838 werd de inschrijving van akten betreffende onroerende goederen bij het Kadaster verplicht. Daardoor kunnen afschriften van bijvoorbeeld koopakten bij het Kadaster - tegen betaling - verkregen worden. Zie daarvoor www.kadaster.nl. Dit is de snelste manier om een notariële akte te verkrijgen, wanneer de notaris niet bekend is maar de locatie van het onroerend goed wél.
- Wanneer het niet gelukt is om op een van de hierboven beschreven manieren te achterhalen welke notaris een akte heeft opgemaakt, kunt u zelf op zoek gaan in de archieven van de notarissen. Het ligt voor de hand een notaris te zoeken in de omgeving van degene die de akte heeft laten opmaken.

Zoeken naar notariële akten na 1935

Akten van notarissen die ná 1935 (testamenten na 1910) opgemaakt zijn, worden nog bewaard door de (opvolgende) notaris. Als een notaris stopt met zijn praktijk, worden alle aktes overgedragen aan een opvolger. Voor direct betrokkenen is informatie uit deze akten op te vragen. Daaraan kunnen kosten verbonden zijn. Het zogenoemde Opvolgersarchief van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) kan helpen om de opvolgende notaris van een gestopte notaris te vinden: <https://www.notaris.nl/page/het-opvolgersarchief>.

Handig om te weten

- Van het Goudse notariskantoor De Waard & Wagener (en voorgangers, waaronder notaris Fortuijn Droogleever), 1886-1976, is er ook een bedrijfsarchief bewaard gebleven, waarin ook op comparanten gezocht kan worden: toegangsnummer 0111)
- Voor een overzicht van alle notarissen van Nederland tot en met 1916 zie het 'Register de Protocolen van Notarissen in Nederland' door F.L. Hartong, 1916. Dit boek is raadpleegbaar in onze studiezaalbibliotheek.

Notariële archieven

Notarissen zijn functionarissen met de bevoegdheid officiële akten op te stellen. Al sinds de middeleeuwen worden zij door hogere overheden aangesteld. In de Republiek der Verenigde Nederlanden (eind zestien-de eeuw tot 1795) verschillen de regels voor notarissen per gewest, maar vanaf 1811 wordt de regelgeving genationaliseerd.

Sinds die tijd is een notaris verplicht om de oorspronkelijke door hem of haar opgemaakte aktes te bewaren. De betrokken partijen krijgen een afschrift. Deze bewaarde aktes vormen samen het notariële protocol, ofwel het notarieel archief. Dit archief wordt bewaard bij de notaris zelf, of bij eventuele opvolger(s). Daarna wordt het overgebracht naar de algemene bewaarplaats van de overheid in Winschoten. Vervolgens moeten notariële archiefbescheiden binnen tien jaar nadat deze 75 jaar oud zijn (en daarmee openbaar), worden overgebracht aan het desbetreffende archief. Testamenten zijn pas na 100 jaar openbaar en worden dan pas overgebracht.

Het belang van notariële archieven

Notariële akten zijn allereerst van belang voor de rechtspraak, omdat de rechten en plichten van partijen erin vastgelegd worden. Notariële archieven bevatten daarnaast belangrijke informatie voor historici en genealogen, omdat het levensverhaal van een persoon of de geschiedenis van een familie met allerlei bijzonderheden aangevuld kan worden. Zo kunt u bijvoorbeeld via boedelinventarissen het interieur van iemands huis en de levensstijl reconstrueren. Daarnaast kunnen huizenonderzoekers met behulp van deze archieven inzicht krijgen in het eigendom van onroerend goed.

Verskillende soorten notariële akten

De meest voorkomende akten zijn testamenten en akten over:

- transport of overdracht van onroerend goed
- schuldbekentenis
- hypotheek
- schenking
- huwelijkse voorwaarden
- boedelinventarissen en -scheidingen
- openbare verkopen

N.B. Akten van verkoop van onroerend goed, hypothecatie etc. van voor 1811 zijn ook te vinden in oud-rechterlijke archieven van de verschillende gemeentes.

Gegevens in een notariële akte

In notariële akten is de volgende informatie te vinden:

- huizen en andere onroerende zaken; vaak met kadasternummer, zodat je achterhaald kan worden waar de panden stonden;
- bezittingen van personen (bijv. in boedelinventarissen, met beschrijvingen van objecten zoals schilderijen en meubels);
- delicten, rituelen en gebruiken (bijv. in getuigenverklaringen);
- de economische waarde van goederen en diensten in een bepaalde tijd.

Notarieel archief bij Streekarchief Midden-Holland

Streekarchief Midden-Holland beschikt over notariële archieven van 1572 tot 1935 (testamenten tot 1916), afkomstig uit onze aangesloten gemeenten. In deze archieven bevinden zich de originele akten. De gemeenten Ammerstol en Berkenwoude ontbreken, omdat er in deze plaatsen geen notarissen waren. *N.B. Aan de betrokken partij(en) werd altijd een afschrift van de akte als bewijs meegegeven. Daardoor kunnen de archieven van andere archiefvormers ook afschriften (minuten) van notariële akten bevatten.*

Plaats	Periode	Toegangsnummer
Bergambacht	1800 - 1935	0742 en 0743
Gouda	1593 - 1935	0043 en 0044
Gouderak	1750-1804	0809
Haastrecht	1611-1935	0833 en 0834
Krimpen a/d Lek	1700-1710 en 1856-1859	0905 en 0906
Krimpen a/d IJssel	1750-1756	1000 (onder Ouderkerk a/d IJssel)
Lekkerkerk	1800 - 1935	0958 en 0959
Moerkapelle	(1700) 1738 - 1793	0045
Moordrecht	1628 – 1935	0048 en 0049
Nieuwerkerk a/d IJssel	1651 – 1849 (1863)	0051 en 0051
Ouderkerk a/d IJssel	1698 - 1935	1000 en 1001
Schoonhoven	1619 - 1935	1060 en 1061
Stolwijk	1740 - 1781	1103
Vlist	1755 - 1761	1123
Waddinxveen	1670 - 1935	0052 en 0053
Zevenhuizen	1572 - 1935	0046 en 0047

Minuutakten en repertoria

Notariële archieven zijn geordend per notaris, waarbij een chronologische volgorde van de akten is aangehouden. Vervolgens werden ze gebundeld in boekwerken of pakken met losse akten, de zogenaamde minuutakten. Wanneer er in een gemeente gelijktijdig meerdere notarissen actief waren zijn de betreffende archieven bijeengebracht in één archiefinventaris, onder één toegangsnummer.